

Klinisk sexologi

Olivia Landén

Distriktsläkare Kungshälsans vårdcentral, Huskvarna

F.d. sexualupplysare i Kärleksakuten

F.d. ordförande i RFSU Jönköping

Onlinekurs: Klinisk Sexologi på www.medster.se

Patientfall om Erektile Dysfunktion på www.distriktslakare.com

Kunskap → Mod → Ansvar

Ansvar → Mod → Kunskap

”Det är **vanligt** med sexuell **påverkan** vid
X. Hur är det för **dig?**”

Hasse, 73 år

- Är hos dig på årlig blodtrycks- och diabeteskontroll. F.d. storrökare
- Står på:
Metoprolol 50 mg x 2,
Finasterid 5 mg x1
Metformin 500 mg x 2.
- Nämnar i slutet av besöket att han ibland har svårt att få erektion trots att han vill ha sex. Vill ha Viagra.
- Vilka sjukdomar och mediciner kan orsaka erektil dysfunktion?
- Vad bör man tänka på när man hittar erektil dysfunktion hos äldre män?
- Behövs vidare utredning?
- Vilken behandling och hjälp vill du erbjuda?
- Om det hade rört sig om en 19-årig man istället – vilka frågor hade du ställt då?

Hanna, 28 år

- Söker för “vaginal herpes” (självdiagnos)
- Vill ha barn, men samlag med maken är smärtsamma och dessutom använder de kondom p.g.a hennes herpes.
- Gynekologisk undersökning visar oretade slemhinnor. Inga tecken till blåsor intravaginalt. Undersökning är mycket smärtsam för patienten, även lätt tryck med bomullspinne runt slidmynningen.
- Bimanuell palpation går inte att utföras på grund av smärta i slidmynningen
- Vilka frågor vill du ställa?
- Vad kan orsaka hennes problem?
- Hur kan man behandla detta?

Torsten, 43 år

- Har gått hos dig p.g.a depression i ungefär ett år
- Börjat med Sertralin 150 mg (SSRI-preparat som hämmar återupptag av serotonin i hjärnan)
- Kommer nu på återbesök och är klart förbättrad i sin depression men är lite besviken över att han inte har fått tillbaka sin sexlust, det har snarast blivit värre. Han känner sig helt tom inför sex, njuter inte av det och kan inte få orgasm. Relationen med sambon är nu klart lidande.
- Vad kan man göra för att hantera detta och ändå fortsätta medicinering?
- Hur kan vi som vårdpersonal uppmärksamma detta om patienten inte själv nämner det?
- Vilket preparat kan man byta till?
- Finns det andra alternativ för honom om han absolut behöver stå kvar på Sertralin?

Aila, 45 år

- Söker för nedsatt sexuell lust.
- Lever i en monogam relation sedan 10 år med tre barn.
- Gynekologisk och somatisk undersökning är utan anmärkning och hon har inga andra symtom.
- Vilka frågor vill du ställa?
- Vad kan orsaka nedsatt sexuell lust?
- Om problemet istället hade varit en hypersexualitet, hur hade man kunnat tänka då?

I

YOU A QUESTION

Länkar till er och era patienter

+ världens bästa böcker i ämnet

- www.preventell.se (hjälptelefon vid oönskad sexualitet)
- www.anova.se (centrum för andrologi och sexualmedicin)
- www.umo.se (ungdomsmottagningen, lättlästa texter om nästan allt)
- www.rfsu.se (filmer och material om anatomi och sexualitet)
- www.rfsl.se (information om HBTQ-frågor)
- www.unizon.se och www.roks.se (kvinnojourer)
- www.mansjouren.se (samtalsstöd, motverka våld)

